

Z pohledu podvedené ženy je problematika Juanovy osobnosti odbytou záležitostí; jednoduše zradil, nic dalšího není třeba dodat. Jenomže právě takový pohled připouští pouze samotnou skutečnost zrady, neohlíží se po okolnostech, za kterých k ní dochází a které jsou nezbytné pro získání Juanova úplného portréту.

Nakonec, pro klid zrazených žen by bylo možné připomenout, že byl, jak se říká, po zásluze potrestán.

Ale co když je všechny miloval?! bylo jednou řečeno jedné ženě (říkat takové věci ženám by si měl každý předem dobře rozmyslet). Odpověď zněla přibližně takto:

To určitě!

Jinak ani znít nemohla a snad i byla po chvíli zopakována:

To určitě!

Čtenář, potažmo čtenářka, se při představě, že by si někdo dovolil tvrdit, že Juan ženy, jež mu přišly do cesty, miloval, nejspíše ošijí.

Zdá se, jako bychom pro vše, co o Juanovi víme, museli toto tvrzení hned zkraje zamítnout.

Za slunných podvečerů narůstají u jistého druhu lidí sklony k popěračství – dosti neškodnému ostatně – a vzhledem k slunečnosti takových chvil v zásadě dobromyslnému. A protože není prokazatelné, že by to mohlo někomu uškodit, pokusme se v představě zamilovaného Juana trochu pošťourat.

Žena, o kterou usiluje muž, jehož jméno není bez lesku a jehož přednosti jsou na

první pohled zřejmé, je jistě na nejlepší cestě se zamilovat, zvláště, je-li zájem o ni projevový tak střemhlavý a bezpodmínečný. Tento muž nabízí lásku a slibuje sňatek. Co se druhého týče, ukazuje se, že klamal. Potud jsou ženy, které na závěr sestersky, s našpulenými rty, nešikovně plivají do otvoru, který zde don Juan zanechá po svém odchodu, v právu.

Je ale třeba zamyslet se nad tím, zda klamal i v tom, nabízel-li lásku...

Bylo by možné hovořit o lásce, jestliže člověk, který se z ní vyzná, odchází za rozbršku bez rozloučení, dokonce možná aniž by se osprchoval?

Řeklo by se, že to, co lásku ustanovuje a zároveň z ní vyplývá, je trvalost a potřeba trvalosti. Toto pojetí se však neobejde bez spoluúčasti pojmu, jenž ze slovníku našich životů zdánlivě vyprchal, jímž je pojem věčnosti. Poměříme-li existenci a pravost lásky délkou jejího trvání, pak prostým myšlenkovým úkonem dojdeme k závěru, že tzv. pravá láska trvá věčně.

Ovšem takové vidění musí být Juanovi evidentně cizí. Slovem láska, by Juan označil nejspíše takovou potřebu lidského ducha (a jistěže i těla), jejíž původ zcela nepodléhá rozumové analýze, a jejímuž předmětu tento duch přisoudí pro sebe zcela prvořadý, s ničím jiným nesrovnatelný význam. Chtělo by se dodat, že v jeho případě jde navíc o potřebu, pro jejíž uspokojení je tento duch ochoten dopustit se čehokoli.

Don Juan je člověk, jenž je na každém kroku svým intelektem ujišťován o své pravdě. Jeho intelekt, kterým je o své pravdě ujišťován, jej ujišťuje zároveň i o tom, že od této

jeho pravdy mu již jednou provždy nic nepomůže.

Zeptáme-li se, co že to vlastně znamená, řekne-li se: *mít pravdu*, nabízí se následující odpověď:

Mít pravdu znamená vidět to, co vidíme, nemoci vidět jinak, než jak vidíme.

Jak všichni vědí, oproti trvalosti staví don Juan bezprostřední prožitek okamžiku, a je více než pravděpodobné, že jej k tomu může vést právě ta okolnost, že trvalost je prostředkována věčností, ke které se Juan nehlásí a pro kterou se v jeho životě nenajde místo. Zdálo by se, že tento přístup k životu, přístup, v němž jako by gravitační zákon platil i pro myšlenky, by nutně musel vést k naprostému znicotnění právě tohoto života. Že nemožnost věčné lásky by znamenala naprostou devalvací lásky jako takové.

Ženy, jež na Juanovu výzvu ponechají na večer dveře nezamčené, očekávající první noc milostné věčnosti, jež jej nakonec s velikou slabostí v údech hledají v ranním šeru pokoje, jsou přesvědčeny, že zrada na nich spáchaná je úplná. Ale je skutečně tak jisté, že Juan klamal i v okamžiku, kdy se vyznával z lásky, že klamal i tehdy, když už bylo zhasnuto?

Nabízí se otázka – lze lásku zúžit na samotný prožitek lásky, aniž bychom ji tím připravili o její nejvlastnější podstatu? A nebo naopak, lze si představit lásku, kterou zároveň nedrží pohromadě právě takovéto prožitky? Byla by však myslitelná pouze jako prožitek?

V jisté míře zjednodušení vyplývají z takto nastíněné situace pouze dva závěry. Jeden předpokládá, že láska je láskou pouze tehdy, je-li podmíněna délkou svého trvání, druhý

se bez tohoto předpokladu obejde a vystačí si s přítomností byť jediného okamžiku sympatie... Je očividné, že životní zkušenost by nahrávala spíše závěru prvně jmenovanému a že kvantita určitého jevu bývá mnohdy nedílným spolutvůrcem jeho kvality. Bylo by však skutečně tak nemístné zkusit si představit, že z hlediska časových výdajů by četnost Juanových vztahů byla s to zcela vyvážit jistě podprůměrnou délkou jejich trvání? Anebo, že délka trvání určitého citu by mohla v nemálo případech ztratit na ceně ve srovnání s intenzitou citu velmi dočasného? Tyto úvahy jsou snad až příliš počtářské...připusťme alespoň, že taková míra přelétavosti vyžaduje od člověka přinejmenším stejnou dávku entuziasmu, jako celoživotní stálost...

Často se mluví o tom, že Juanův přístup k ženám má za účel manifestovat jeho postoj vůči světu, že Juan svádí ženy proto, aby světu ukázal, co si o něm myslí (světu, a tedy i ženám samotným, co si o nich myslí). Nabízí se ovšem možnost, že Juanovo svůdcovství je přeci jen nakonec úsilím, ačkoli jistě ničivým, o získání čehosi jedině cenného, co mu jeho intelekt, po všem tom škrtání, dovoluje ve světě nalézt.

Ve světě, nahlíženém Juanovými nestřídmými očima, je předmětem tohoto úsilí okamžik prožitý v jakési neovladatelné hudbě těla. Avšak pouze, a to zdůrazněme, okamžik, poněvadž cokoli nad to by bylo v jeho očích prvotřídním sebeklamem.

Soustředíme-li svůj život okolo okamžiku, nezbyvá nám nic jiného, nechceme-li si dokonale protiředit, než se vzdát představy trvalosti, poněvadž okamžik a prožitek okamžiku jsou ze své podstaty tím, co netrvá. Každý se jistě setkal s prožitky, náležitými ur-

čitému okamžiku, s prožitky, které mimo tento okamžik jako by už neměly ani hodnotu vzpomínky, poněvadž nám je paměť nabízí již zcela zbavené jejich žitého obsahu, pouze jako připomenutí toho, že minuly.

Kupříkladu minulé úterý...ale to by čtenáře asi pramálo zajímalo.

Jsou silné prožitky, okolo nichž soustředil Juan svůj život, a tyto prožitky netrvají a trvat nemohou, již proto, že jsou to prožitky, a mimo jiné i proto, že jsou silné...snad až příliš silné. Proto don Juan putuje od jedné ženy ke druhé, a ze zásady se neohlíží, a to jak za sebe, tak ani na druhé. Snad podle zásady, co není možné udržet, lze alespoň v jiné podobě zopakovat. Což je sice bezesporu naprosto bezohledné, ale zato zcela logické, a o tom je momentálně řeč.